

V. b. b.

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Lisi
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošov.

Leto V.

Dunaj, 23. decembra 1925.

Št. 51.

Vesele božične praznike

vsem naročnikom, bralcem in prijateljem želita

uredništvo in upravništvo.

Mir ljudem.

Zopet donijo božični glasovi ter nam nannanjajo oni veliki dan, ki je že skozi stoletja in stoletja svet narodom na zemlji. V spomin nam zvonovi kličejo oni veliki dan, oni srečni dan, ki je napočil za človeštvo pred 1925 leti. Za vsakega človeka brez izjeme je ta praznik nekaj velikega, nekaj svetega.

Ko zadonijo božični zvonovi tako milo, tako skrivnostno čez sneženo plan v tiho sveto noč, pač čuti vsakdo v duši nekaj blaženega, nekaj skrivnostnega. Duša človeška čuti nekaj, česar človeku ni mogoče povedati z besedo, niti popisati s peresom. To je slutnja one blaženosti, ki jo je opeval zbor angelov v sveti božični noči: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje! Mir, oj ta sladka beseda! Kako človeško srce koprne po miru in dobri volji. Ni ga zaklada na svetu, ki bi mogel biti človeku dragocenejši nego je mir, nego je mirno srce ter dobra volja, prijateljstvo z onimi, ki smo z njimi navezani na skupno življenje. Ko se je razlegel ta spev angelov z neba na zemljo, ni veljal samo posameznikom, ampak veljal je celokupnemu človeštvu. Ono dete, katerega rojstva so se veselili tudi duhovi nebeški, je prineslo na zemljo ključ, da bi bil mir božji med posameznimi ljudmi, mir med družinami, mir med deželami in državami, mir med vsemi narodi sveta. Že ob rojstvu tega božjega deteta je zadonel svetu klic o miru in bratstvu vseh ljudstev. Ta klic je pomenil bratstvo, katero je to dete pozneje oznanjalo ljudem in katero še danes širi cerkev katoliška, ki jo je ustanovilo kot svoje kraljevstvo na zemlji to božje dete.

Tudi za nas koroške Slovence je ta praznik miru zelo pomenljiv. Kdo na svetu si ne želi miru? Želimo si ga tudi mi. V miru bi radi živeli tudi mi, a ne v takem miru, kakoršnega si želi duh oholosti doseči s tem, da popolnoma zaslužni slabotnejšega sosedu: ampak mi si želimo mir, ki mu naj bo za podlago bratstvo. Nikdar mi koroški Slovenci nismo še oporekali temu, da smo na svetu vsi ljudje bratje. Nikdar še nismo povdarjali ali zastopali gesla: Sovraži, kar ti je tuje! Nikdar! Naše geslo je in ostane: Spoštuj, kar je tuje, a ljubi, kar je tvoje! Mi zavedni Slovenci ne sovražimo Nemcev, kar si mnogi mislijo. Vsak narod je neka enota, ki je nastala po božji volji. Mi spoštujemo kar je tuje, a obenem nam je pa sveto in drago, kar je naše! Zato pa to, kar je naše, tudi ljubimo. Ljuba nam je naša zemlja, ljubi so nam naši domovi, naši starši in ljub nam je tudi naš jezik in naša šega, ki so nam jih naši starši izročili. Zato želimo, da bi tudi na Koroškem prišel med nas oni mir, ki se plega ob božičnih nočeh na zemljo. S tem mirom naj bi pa prišla med nas, kakor tudi med one, ki jim je dano, da merijo nam pravico, zavest, da smo si vsi bratje. Naj bi tudi oni spoznali, da mi zavolj-

tega, ker nas je rodila slovenska mamica, nismo manj vredni od onih, ki jim je slučajno dana v roke oblast.

Kjer se gode krivice, ni bratstva. A kolo časa se suče! Sicer počasi, a neprestano. Zgodovina, ta resna opominjevalka, nam priča že skozi stoletja, da se je vsaka kravica, ki jo je delal kak narod manjšemu narodu, nad krivcem sama bridko maščevala. Izginilo je kraljevstvo starih Egipčanov. Kedaj že ni več moči in veljave visoko izobraženih Grkov. Razsulo se je obširno rimsko carstvo. Ker so ti narodi imeli pod svojo oblastjo velike pokrajine, gospodovali raznim manjšim narodom, so menili, da je ni sile na svetu, ki bi mogla zlomiti njih moč. Toda bil je nad njimi oni, ki je oznanjal svetu mir in bratstvo. Razsula se je stara Avstrija, ker ni bila pravična malim narodom. Nekdaj tako mogočna Nemčija se zvija, ker je v težavnem položaju. Mnogo revnih ljudi umira tam lakote. Ali je vse to morda samo slučaj?

Vedite, ki tudi menite, da je ni sile nad vami, da ni nikogar, ki bi bil kos vaši moči, vedite, da to dete, ki je ležalo v prvi božični noči v revnih jasliah na slami, to dete, ki je samo okusilo bridkost, ko so ga preganjali in po krivici sodili, to dete ni samo mali otroček, ki je navidezno brez moči! Ta je tudi tisti, ki ga imenujemo „pravičnega sodnika“, ta je tisti, ki je svojčas sodil že mogočnejše od onih, ki imajo danes med nami oblast.

Naj bi vsakdo, bodi si visok ali nizek ta spev, „slava Bogu na višavah“, prav resno prevdarjal in se po njem tudi ravnal. Potem bo tudi deželi Koroški, tudi nam koroškimi Slovincem prisijala zvezda miru. Oddahnili se bomo ter peli z veselimi srcem: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.“

J. O.

Kmetijstvo v Avstriji.

Kakor znano, sta se gospodarska strokovnjaka Rist in Layton, ki sta preštudirala gospodarske razmere Avstrije, izrekla za možnost obstoja Avstrije. Vendar pa priporočata v poročilu, katerega sta oddala gospodarskemu odboru Društva narodov, da je v interesu Avstrije, da pomnoži poljske pridelke, ker tvori glavni pasivni del zunanje trgovske bilance baš ogromni uvoz žita in živine.

Kar se tiče industrije, ki je v Avstriji na visoki stopnji, a se ne more ugodno razvijati, ker manjka odjemalcev, sta omenjena strokovnjaka mnenja, da se mora z ugodnimi pogodbami z nasledstvenimi državami najti ključ, po katerem je mogoč izvoz vseh proizvodov. Nasledstvene države so v interesu lastne obstoječe ali nanovo se razvijajoče industrije proti temu predlogu in ne kažejo v prilog Avstrije nobenega znatnega popuščanja ne v pogodbah, ne na carinskih postavkah.

Avstrijski gospodarski krogi se sedaj bavijo na Dunaju zlasti s prvo točko, to je povečanjem domačih poljedelskih pridelkov in smatrajo za potrebno, da se uvede posebna postava, takozvani Landeskulturförderungsgesetz (zakon za pospeševanje poljedelstva). V to svrhu se dovoli iz državnih virov za leto 1926 znesek 1.861.600 šilingov za pospeševanje gospodarskega šolstva in znanstva, za gospodarsko statistiko, za združništvo in razstave, za gospodarska društva, za produkcijo plemenitih rastlin in uničevanje škodljivcev,

za izboljšanje planin in pašnikov, za agrarne operacije, za mlekarstvo itd. Iz tega je razvidno, da kaže država sicer interes za izboljšanje gospodarskih razmer, ali nima zadostnih sredstev in tudi ne prave podlage. Skoro izgleda kakor bi hoteli celo vprašanje rešiti pri zeleni mizi in strogo znanstveno, ki pa ne seže v glavno gospodarsko zlo. Če čita človek taka poročila, si nehote misli, da smatrajo visoki krogi kmeta samo za zaostalega v izobrazbi in da leži vzrok nezadostne produkcije le v neznanju modernega gospodarstva.

Znesek, ki je namenjen za pospeševanje gospodarstva, bo na ta način porabljen v statističnih zavodih in društvih, ki mogoče koristijo državi, ali kmetijstvo ne bo imelo od tega nobene koristi, nasprotno, plačevati bo moralo za to še večje davke, kar država izplačuje, dobi le od svojih udov v obliki davkov. Kmet v Avstriji stoji v razmerju z drugimi evropskimi državami gotovo na isti stopnji, če ne višji, in mu ne manjka inicijative za izboljšanje svojega položaja. Kar ga tlačijo, je za kmetijstvo ne baš ugodna zemlja in pomanjkanje obsežnih krajev, na katerih bi se mogli racionalno uporabljati gospodarski stroji.

Kmet v Avstriji toži nad pomanjkanjem delavcev. Povojne razmere so izvabile iz dežele ogromno veliko ljudi, ki so zaposleni v industriji in trgovini, ki pa se ne vrnejo več na deželo že z ozirom na boljše socialne razmere in brezposelno podporo, katero uživajo v slučaju brezposelnosti. Za pridržanje ljudi na kmetijstvu je država malokaj naredila, nič v gnotnem, nič v socialnem oziru, kar je razvidno že iz dejstva, da še do sedaj ni prišlo do izplačevanja svote za one zveste delavce, ki služijo že desetletja pri enem gospodarju. Mesta, katerih je v Avstriji dosti, imajo seveda ogromen interes na povečanju produkcije, ker meščani dobro vedo, da vsako povečanje ponudbe tlači ceno blaga in da stopi kmet s seboj v konkurenco. Kmet si želi dobre žetve in sreče pri živini, ali njegovi upi po dosegi večjih dohodkov se izjalovijo na trgovskem polju. Cene padejo dostikrat tako daleč, da se po tem ne izplača niti umetni gnoj, niti izboljšanje semen in druga melioracijska dela in z vidika občnega gospodarstva bo izhajal v tem slučaju najboljši oni, ki dela na najenostavnejši način z najnižjimi stroški, mogoče Kitajec ali zamo-rec. Država kot taka ima sicer moč, da urejuje cene v carinskih pogodbah, ako se mora žito uvažati, ali v premnogi slučajih je upliv močnejših, kmetijstvu nasprotnih strank večji in tedaj izgube pogodbe pravi smisel. Združenje kmetijstva v močne korporacije je v ta namen jako priporočljivo.

Finančni predlogi, da se kmetijstvu pomaga s pomočjo kreditov, ne bodo koristili do tlej, dokler se ne doseže obrestna mera, ki stoji na isti stopnji kot rentabiliteta gospodarstva vobče. Kdo bo posojeval kmetijstvu denar, če ga druga podjetja višje obrestujejo in ali se ga bo kmet posluževal, izvzemši skrajne sile, za melioracijska dela, če je uspeh manjši kot normalno obrestovanje njegovega kapitala?

Z znižanjem davkov in socialnih bremen bi se kmetijstvu v neprimerno večji meri koristilo kot z izplačanjem gotovega zneska in tedaj bi kmet po svoji izkušnosti mogel misliti na izboljšanje svojega gospodarstva.

POLITIČNI PREGLED

Koroški deželni zbor je zasedal pretekli teden dva dni. Rešili so se nekatere manj važne tekoče zadeve. Za vzdrževanje mosta čez Belo med Galicijo in Mohličami dobi občina Galicija 225 Š podpore na račun postavno subvencionirane ceste. Predujem 72 Š se odtegne. Čudno je, da rikarjevaška občina nič ne dobi, ko nosi vendar nad polovico izdatkov za most in poleg tega mora vzdrževati celo dolgo cesto sama, četudi je cesta postavno subvencionirana. Mostovi in cesta požrejo občini več ko polovico dohodkov. — Na podlagi zveznega zakona se je sprejela postava (Unvereinbarkeitsgesetz), po kateri poslanci in ljudski pooblaščenici (ministri in deželni svetniki) ne smejo biti na čelu denarnih in drugih zavodov z omejeno zavezo. Dovoljenje more dati le deželni zbor. — Posredne davke bo znaprej pobirala deželna davkarija za polovico ceneje kot zveza. — Sprejel se je dalje nov zakon glede upravnih pristojbin, ki se nekoliko razlikuje od že obstoječega zakona o uradnih taksah. — Drugi dan je poročal deželni glavar o upravnih reformi in sprejele so se dvanajstine, ker deželni zbor vsled zadržanja socijaldemokratov o rednem proračunu še ne more razpravljati.

Poročilo o Ženevi. Zvezni kancelar dr. Ramek je podal o zadnjih posvetovanjih v Ženevi daljše poročilo. Omenjal je, da je zamotan problem avstrijskih financ za Avstrijo ugodno rešen. Povodom dovolitve mednarodnega posojila Avstriji leta 1922 uvedena finančna kontrola se ima v načelu 1. januarja prihodnjega leta odpraviti. Avstriji je dalje dovoljeno nakazilo zveznih železnic in 30 milijonov zlatih kron za druge investicije. Pod gotovimi okolnostmi se lahko uvede znova finančna kontrola, toda le v slučaju, če bi finančne in valutarne razmere bile zopet v nevarni krizi. Društvo narodov je končno odobrilo načrt avstrijske vlade za okrepitev avstrijskih trgovsko-političnih odnošajev. Povabljeni so vse interesirane države, da čimprej prično z Avstrijo pogajanja, da izpopolnijo že obstoječe trgovske pogodbe, odnosno da se sklenejo nove. Društvo narodov priporoča Avstriji, da vporabi vsa sredstva v okrepitev svojega gospodarskega položaja. Praktično so navodila Društva narodov velike važnosti. Končni uspeh je odvisen od naporov avstrijske vlade, da se izboljšajo gospodarske prilike. Gospodarski odbor vlade bo uporabil vsako priliko, da konkretno reši vse trgovinsko politične probleme. V nekaj mesecih je pričakovati, da se načrti uspešno izvedejo.

Druzi proti tujcem. Kakor poroča „Chicago Tribune“ iz Bajrute, so Druzi proglasili sveto vojno proti Francozom. Sultan Atrah paša je zapovedal, naj ne sejejo ozimine, ker bodo tako lahko vsi moški od 20. do 60. leta vstopili v vojsko. Voditelji Druzov odklanjajo vse razgovore z Jouvenelom, dasi jim je obljubil polno svobodo, če nehajo z vojno, „Daily Telegraph“ pa poroča iz Damaska, da je bilo mesto znova obstreljevano. 30 oseb, med temi največ upornikov, je bilo usmrčenih. Po vestih iz Bajrute so letalci uničili z bombami baje 4000 upornikov. Arabci so napadli oddelek angleških vojakov, ki so se z izgubami vrnili v svoja taborišča.

Razno. Češki parlament je bil zadnji teden odprt in izvoljeno predsedstvo. Pri vstopu Šrameka so zagnali opozicijonalcu silen krik vsled odpusta poštnega uradništva, ki je trajal cele 2 uri. — V Jugoslaviji vlada v radikalni stranki že dalj časa huda napetost. Minister javnih del je odstopil. Pašič je še vedno gospodar položaja in bo rešil krizo menda z rekonstrukcijo vlade. Kakor pri nas, je tudi v Jugoslaviji hud mraz. Pretekli teden pa je začelo snežiti in snežni viharji in zameti so povzročili zastoj železniškega prometa. Več vlakov je obtičalo v snegu. Volkovi so se približali vasem in ogrožajo življenje prebivalcev. — Konferenca Male antante se vrši v januarju v Dubrovniku. Program še ni določen. — Hindenburg zahteva širšo koalicijsko vlado. Ker take dr. Luther ni mogel sestaviti, je poskusil srečo

demokrat dr. Koch, ki pa tudi ni uspel, četudi so bili socijalisti kolikortoliko za njega, ker je odkrit in vnet pristaš in zagovornik priključitve Avstrije k Nemčiji. Zdaj bošta vladala naprej pač zopet dr. Luther in dr. Stresemann. Na zadnjega bi se imel izvesti atentat. Policija je dobila v roke pismo, ki jasno govori, da ni kakor pri Mussoliniju, ki je napad na svojo osebo baje naročil. — V našem parlamentu razpravljajo o proračunu in se prepirajo za stanovaljske zakone.

DOMAČE NOVICE

Kronski bankovci se vzamejo iz prometa. Da se odpravi dvojno računanje in da se ljudstvo prejkoslej navadi na šilingovo veljavo, ki je sedaj v Avstriji zakonita veljava, je Narodna banka sklenila, da vzame vse še krožeče bankovce kronske veljave iz prometa. Bankovci po 500.000 K z datumom 20. sept. 1922, po 100.000 K, 50.000 K in 5000 K z datumom 2. januarja 1922 imajo plačilno vrednost samo še do 31. marca 1926. Od tega dne dalje nihče ni več obvezan, da vzame navedene bankovce v plačilo. Pač pa jih bo zamenjavala še Narodna banka do 31. marca 1929. Opozarjamo vse, ki so v posesti bankovcev kronske veljave, da jih prekoslej spravijo v promet odnosno jih zamenjajo.

Star sistem. Poslanec Lager piše v jubilejni številki „Arbeiterwille“: Leta 1901 sem prišel kot novopečen učitelj v Bistrice na Zili, tedaj v vas s slovensko govorečim prebivalstvom, četudi nisem znal niti besedice slovenski. — Iskal je v začetku zastoj zveze s Slovenci: Ljudje v vasi so govorili vendar drug jezik in jaz jih nisem mogel razumeti kadar so razpravljali v njihovem jeziku, dočim so me oni razumeli. — Že pred desetletji so začeli pošiljati v popolnoma slovenske kraje učitelje, ki jim je bila slovenščina španska vas, z namenom, da germanizirajo. Isto se godi tudi v demokratični republiki, kjer živimo Slovenci popolno enakopravnost z Nemci, samo v dosti večji meri. Pač nobeden ne more trditi, da nam je republika prinesla več pravic kot smo jih imeli prej.

Kakor pri nas. Belgija šteje 7,5 milijonov prebivalcev, 4 milijone nemških Vlamov, 3,5 milijone francoskih Valonov, razmerje kakršno je bilo pred vojno v Avstriji. L. 1830 se je francosčina proglasila za državni jezik, vlamščina pa se je proglasila za narečje, četudi ima zelo staro obširno slovstvo. L. 1883 se je sicer vlamščini dala pravica enakopravnosti, a postava je ostala, kakor naša enakopravnost pred vojno, na papirju. V svetovni vojni se častniki in duhovniki z vlamskimi vojaki niso mogli zgovoriti. Vojna je Vlame vzbudila k novi narodni zavesti. Valoni se za njihove potrebe ne brigajo in se ne marajo učiti vlamščine. Zlasti je vlamsko ljudstvo razburjeno, ker se jim ne da vlamski šol. Ker je v deželi velik del ljudstva protestantski in ker se zelo širi socijalizem, je posebno obžalovati, da je narodni razdor posegal — kakor pri nas — tudi med katolike in med duhovščino. Ravno Vlami so bili vesčas najzvestejši pristaši katoliške stranke, zato si škofje prizadevajo, razdor omiliti. Škofje so Valonom svetovali, naj se uče vlamskega jezika, zastoni. Kakor pri nas Nemci ne marajo učiti se drugega deželnega jezika, tako tam tisto modrost in ošabnost uganjajo Francozi. Vlamška narodna stranka, ki vidi, da ne pride do pravice, stremi za tem, da se država loči vsaj administrativno. Vlami zahtevajo neko kulturno samostojnost, ki jim je Valoni ne marajo dati, češ, da bi se s tem pripravljali splošni razpad države. Poročila obžalujejo, da se gonje zoper Vlame udeležuje tudi duhovščina. Vse kako pri nas.

„Zadnji vitez Reberčan“ se imenuje daljša in velezanimiva zgodovinska povest, ki jo pričnemo priobčevati v prvi številki prihodnjega letnika. Kdor se zanima za koroško zgodovino, naj si pravočasno naroči naš list.

K vprašanju „beg z dežele“ je nam poslal nek čitatelj lista dopis, v katerem trdi, da beži kmečko delavsko ljudstvo z dežele v mesto vsled tega, ker dobi v mestu prvič boljše eks-

stenco ter lažje delo, drugič pa pride v boljše socijalne razmere. Po mnenju dopisnika se kmet ni prilagodil novim socijalnim zahtevam in ravna s svojim podložnikom gosposko in nečloveško. Odstraniti bi se moral nadalje prepad med revnimi sloji na deželi in kmeti ter bi se ravno med Slovenci morala začeti propaganda o enakosti in bratstvu. — K temu moramo sledeče pripomniti: Res je, da nudi mesto boljše ugodnosti na socijalnem polju, to pa zbog tega, ker stopi dotični navadno kot nastavljenec h kakšnemu podjetju ali kot delavec v tovarno ali kamorkoli, kjer ga ščiti 8urni delavnik. Na kmetijah se 8urni delavnik iz znanih vzrokov ne dá uveljaviti in že v tej napravi je mestni delavec na boljšem od onega z dežele. Eksistenca v mestu je lahko boljša kot na deželi, ni pa to vselej in če dobi delavec v mestu več plače, ima tudi več stroškov za stanovanje in hrano. Navadno si mestni delavec ne prihrani niti toliko kot hlapec na deželi, seveda je pa deležen večjih kulturnih ustanov kot vstopa v čitalnice, društva, shode, ki koristijo spet njegovi izobrazbi, kar na deželi ni mogoče. Slovenskemu kmetu pa se dela naravnost krivica, če dopisnik trdi, da nehumano postopa s podložniki. Saj je znano da slovenski kmet patrijarhalno sedi s svojimi hlapci in deklami za mizo pri obedu, jedo iz ene skleda in so deležni vsi enakih dobrot. Gosposkih kmetov pa med Slovenci na Koroškem sploh ni. Enakost in bratstvo je pojem, ki se šteje med utopijo (brezmiselnost) in ne obstoji nikjer na svetu, nosebno v mestu ne, kjer tiči tik ob najbogatejšem tudi najsiromašnejši, kakor se vsak lahko sam prepriča; tega prepada nikjer ne najdemo med slovenskim ljudstvom. Marsikatero delo je lažje od kmetskega, temu lahko pritrdimo, a tudi ni vsako tako zdravo in raznovrstno. Razmere bi se dale zboljšati, a o tem ne odločuje toliko kmet nego splošne razmere in zakonodajstvo.

Z dežele. Kadar se gre na Koroškem zoper Slovence, tedaj so si vse nemške stranke med seboj složne. Tako delujejo pri „Südmarki“ roko v roki vsenemci in krščanski socijalci; tukaj, kadar se gre zoper nas, preneha vsako osebno in politično nespornost. Tako je imel dne 28. novembra Gvido Zernatto v Feldkirchnu na tamošnji krajevni podružnici „Südmarke“ govor, kjer je pogreval stare, sto in stokrat premlete laži, da uživajo Slovenci na Koroškem popolnoma isto enakopravnost kot Nemci in konstatiral, da to prostost Slovenci izrabljajo in kalijo mir v deželi. Kvasil je nekaj o irendenti in podobno nesmisel. Klanjali bi se ženiju in občudovali njegovo bistroumnost, če bi ne bilo preveč žalostno. Ne vzamemo toliko za zlo, če na nemških shodih tako hujskajoče govorijo razni mladi, neizkušeni prenapetneži in politični idijoti, a do sedaj še nismo bili vajeni, da je na shodih „Südmarke“ udrihal zoper nas izobraženec. Gospodu Zernattu, ki pozna razmere v slovenskem delu Koroške le iz nemškega nacionalnega časopisja, bi priporočali, da pride za par tednov v Rož in Podjuno, da se sam prepriča in če on, kot priznan izobražen mož, objektivno sodi, se ne bo nič več pustil od svobodomiselnih in lutrovske „Südmarke“ kot medved voditi po zborovanjih in ne bo govoril takih budalosti. Očita nam irendento in izdajalstvo; zakaj ne nastopi pravne poti? Sploh se je zadnje čase po zgornjem Koroškem, Celovcu in Beljaku toliko govorilo o vpadu Srbov in Orjune, med tem ko mi na južnem Koroškem o tem sploh nismo kaj vedeli. Zdi se nam, da so Nemci sami namenoma raztrosili take govorice za agitacijske svrhe. Popolnoma pravilno je na dotičnem shodu pripomnil zastopnik socijalnih demokratov Ulm, da so Nemci sami vzrok nezadovoljnosti Slovencev, ker oni v svoji nestrpnosti zapostavljajo slovenske interese. Če je Slovenec naroden na slovenske liste, če bere slovenske knjige, je že iredentist. Če Slovenec ne zataji materinega jezika, če ima pogum priznati, da je Slovenec, velja za izdajalca in Srba. Če slovenski duhovnik govori z ljudstvom v domačem jeziku in pridiguje ter uči verouk v šoli slovensko, kot govori ljudstvo, če razširja knjige Mohorjeve družbe priporočene od sinode in potrjene od celovškega škofa, tedaj je razkričan kot „Hetzgeistlicher“. Človek res

ne ve, je li to zlobnost ali neumnost. Najbrže oboje.

Podkloster. Občinski odbor je na svoji seji dne 29. novembra sklenil: Občina bo gonjo organizacije Freischar najstrožje nadzirala, in če bi se motil mir in red ali delala gmotna škoda obmejnemu prebivalstvu, bo zahtevala z vsemi razpoložljivimi sredstvi sporazumno s političnimi oblastmi odpomoč in odškodnino. Ta sklep velja tudi za vsa druga udruženja — levice ali desnice — ki hočejo motiti mirno sožitje Nemcev s Slovenci odnosno Slovencev z Nemci. Politična oblast (državna policija) se naproša, da pokliče v takih slučajih župana za svetovalca, da se ugotovi želja obmejnega prebivalstva. Sklep je bil sprejet s socijaldemokratskimi glasovi. Gospodarska stranka je glasovala proti. — Gospodarska stranka je tedaj proti mirnemu sožitju Slovencev z Nemci ali obratno in zato, da se moti mir in red.

Lina nad Vrbo. (Kaznovanje radi mleka.) Poroča se nam: V celi naši občini ni več ko 4 do 5 posestnikov, ki ne bi bili radi oddaje vodenega mleka kaznovani. Žandar iz Vrbe pride oz. čaka pri prekupu na ljudi, ki mleko prinašajo, tam vzame mleko iz posode prinašalca, ga naliže v steklenico preiskovalnega zavoda, steklenico sam zamaši in pošlje v Celovec. Zavod konstatira, da je mleko voden. Producentu pri obravnavi ne pomaga nobeno zatrjevanje, pričanje ali zagovarjanje radi krme, krav, časa itd. Kratkoterminalno se obsodi na kazen 40 do 1000 Š, včasih še v zapor povrh. H kajžarju Urbanu Oremus ob Dravi, ki oddaja 3 l mleka, je prišel žandar ko je dekle molzlo, vzel še toplo mleko iz posode, in preiskovalni zavod je konstatiral, da je mleko posneto. Ni bilo mogoče posnemati, ker je orožnik prišel ob času molže. Nič mu ni pomagalo, kaznovan je bil z globo 35 Š. Pri sosedu imenovanega, Štefanu Zenig, ki oddaja 1 l mleka, se je zgodilo isto, samo da se je kazen glasila na 65 Š in tri dni zavora. Pri Jeseniku je dne 16. maja konstatiral preiskovalni zavod, da je mleko z 39% voden. nato je takoj prosil, naj se doma v hlevu vzame poizkušnja, češ, če imajo krave slabo mleko jaz ne morem nič za to. Zavod mu je dovolil orožnik da ni hotel z izgovorom, da nima steklenic. Sodnija v Rožeku ga je obsodila na 60 Š. Napravil je priziv, a pri deželnem sodišču mu niti govoriti niso pustili, v teku ednajstih minut je bila prizivna razprava končana s potrditvijo prejšnje obsodbe. Dne 16. nov. je zopet bila reiskava mleka, in zopet je cela vrsta kmetov in kajžarjev prizadetih, med njimi seveda tudi Jesenik s 37% vode v mleku. Čudno, da se je ta kuga ravno v rožeškem okraju tako razpasla? Naravno to ni, kajti če je kedo enkrat kaznovan, bo drugokrat pazil, a tu se dogaja, da so znani, pošteni ljudje, posestniki, župan po dva in trikrat kaznovani. Da nekateri kvarijo mleko, pripoznamo, a da tako dela vsa občina, je nemogoče. Zakaj se pri kmetu ne vzame mleko naravnost v hlevu od krave? Če ima krava slabo mleko, za to ne more biti posestnik odgovoren ali kazniv. Poizkušnja, ki se vzame pri producentu, bi se morala takoj plombirati in potem poslati v Celovec. Stvar se je, kakor je poročal list, že obravnavala nekoliko v deželnem kulturnem svetu. Lani se je že enaka zadeva obravnavala; tedaj je opozarjal čg. msgr. Podgorc, da imajo krave ob slabi krmi slabo, voden mleko, teoretiki so tedaj rekli, da to ni res: krava ima pri slabi krmi manj, a enako mleko. To kratkoterminalno ni tako! In na to se mora sodišče ozirati in konečno stvar ne gre drugače, kakor da se mleko prodaja po mašči (Fettprozentu). Župan Hernler je navedel slučaj iz Podgorij pri Beljaku, ki je enak našemu slučaju. Sicer pa naj bi posestniki v takih slučajih skupno nastopali, ali naj nastopa občina, če so že vsi prizadeti. Ni treba orožnika. Naj pride ta dve priči, mleko se naj vzame od krave in pošlje v Celovec v preiskavo, ker stroški niso toliki, da bi jih par posestnikov ne zmoglo; pravzaprav naj to napravi občina, ako je treba dokazati, da je mleko pristno, četudi zelo voden. In potem naj občina zahteva, da se reasumirajo, iznova preiščejo te stvari in če treba, naj se občina obrne na justičnega ministra. Ne gre obsojevati kmete, bajtarje,

kar na neko sicer pravilno ceno zavoda, ki vodo najde, ali ne more reči, da je iz studenca. Krivda se mora bolje dokazati, ne tako. Da je letos krma zaprana in slaba, vemo vsi. Dosti je bilo sena in težko ga je bilo spraviti, torej je umevno, da mleko ni dobro, če ne moremo živini dajati otrobov.

Sele. Sredi decembra je začela obratovati vpenjača (Drahtseilbahn), ki jo je humbersko veleposestvo zgradilo od Babucnika kvišku na sedlo med Javornikom in Setičami. Dolga je proga ravno 1 km. Delali so jo 3 mesece. Koncem novembra je bilo treba zvleči žičnate vrvi do zgornje postaje. Mobilizirali so v ta namen cestne delavce in drvarje, blizu 80 po številu. Dosti so se morali truditi, predno so deloma znosili, deloma zvlekli nad 10 centov težke vrvi po hudi strmini navzgor. Težavno je bilo tudi montiranje v mrazu in snegu, a vse je šlo. Gotovo stane naprava lepo število milijonov, a se bo splačala, ker se po Setičah in Javorniku ogromni obsegi zrelega lesa, ki ga bo sedaj lahko spraviti navzdol do Babucnika, odkoder vodi nalašč v ta namen zgrajena cesta k glavni cesti Bajtiše—Sele.

Celovec. (Razno.) Če bi človek sodil po velikih, bogatih izložbah, ki krasijo mesto, bi mislil, da se nahaja v velemestu. Električne žarnice različnih barv vabijo, modeli kažejo najlepšo zimsko modo, reklamne table naznanjajo znižanje cen za nakup božičnih daril itd. Kar je provincijalno, je obnašanje ljudi, ki še vedno zrejo za človekom, če si usoja slovensko govoriti. — Javni shodi so se jeli omejiti na posvetovanje vodstva različnih skupin, Jugendbunda, Heimatdiensta, Freischare. — Po cestah ogromni plakati, naznanjajoč veselice, godbo, telovadbo. Kar bode v oči, je dejstvo, da imajo vstop k telovadni predstavi le „Arier und Deutschvölkische“. — Kakor poročajo „Freie Stimmen“, je gledališče radi finančne krize v nevarnosti, da se bo moralo zapreti. List apelira na nemško ljudstvo, da naj pripomore z vsemi gmočnimi in moralnimi sredstvi do obstoja gledališča, ker tvori celovško gledališče izvenpolitični moment in bi se dalo Jugoslovanom izvanredno agitacijsko sredstvo v roke, če bi se dopustilo, da propade. Mogoče pa se dovoli koroškimi Slovencem, da začnejo uprizorjati svoje igre? — Že več dni vlada hud mraz, 17 pod ničlo ter je drsaljšče na Lendu zbirališče vseh športistov, starih in mladih.

Kamen. (Smrt.) Dne 7. t. m. je umrl v bolnišnici v Beljaku Jakob Čom, ki je bil zelo priljubljen in od domačih faranov obče spoštovan. Njegovi ožji sorodniki so posebno želeli, da bi se njegovi zemeljski ostanki prepeljali iz Beljaka na domače pokopališče, kar se je tudi zgodilo 10. t. m. Njegova nagla smrt nas je zelo presenečila. Zbolel je na želodcu in bil na tem tudi operiran. Pokopali smo ga ob veliki udeležbi ljudstva in požarne brambe. V slovo je imel domači g. župnik lep nagrobni govor, ki je ganil marsikatero srce, in domači pevski zbor mu je zapel žalostinko. Omeniti moramo še, da je bil rajni pri Slovencih zelo priljubljen in da je zelo ljubil tudi slovenske knjige. Počivaj v miru v domači zemlji!

Bajtiše. Nemila smrt je zašla tudi v našo malo župnijo. Dne 15. dec. je nepričakovano umrl tovarniški delavec Andrej Dovjak. V pondeljek ponoči ga je prišlo in v torek popoldne je zaspal za vedno. Rajni je bil veren in zaveden Slovenec. Rodom iz Sel je želel biti tam pokopan, zato je bil prepeljan tja in 17. dec. izročen materi zemlji. Naj počiva v miru, prizadeti rodbini pa naše sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

Št. Primož v Podjuni. Izobraževalno društvo „Danica“ priredi v nedeljo dne 27. dec. 1925 ob pol tretji uri popoldne pri Voglu petdejansko žaloigro „Mlinar in njegova hči“. Kdor te lepe igre še ni videl, naj ne zamudi zadnje prilike in si jo ogleda. Odbor.

Podravlje. Na Štefanovo priredi „Slov. kršč. soc. zveza za Koroško“ pri Vosperniku izobraževalni tečaj s sledečimi govori: Dopol-

dne po službi božji ob 10. uri: 1. Ljudsko zdravje. 2. Krščanstvo v primeri z drugimi svetovnimi nazori. — Popoldne po blagoslovu ob 1½3. uri: 3. Naša gospodarska sanacija. 4. Naši vzori. Vsi, ki se zanimajo za resnično izobrazbo, pridite na tečaj v prav obilnem številu! Vabi odbor.

Slov. Plajberk. Redni občni zbor izobraževalnega društva „Vrtača“ z običajnim sporedom se vrši pri Dušnjaku v Slov. Plajberku v soboto na god sv. Štefana ob 3. uri popoldne. Poleg tega „Božični večer“ z drevescom, več pevskih točk, deklamacije in delitev daril, po izvršenih prireditvah prosta zabava. Darila za božično drevesce sprejema mežnar v Slov. Plajberku. Člani iz cele okolice, pridite in obnovite členstvo, vabljeni tudi vsi prijatelji društva. Odbor.

Marijini vrtci. Že precej Marijinih vrtcev je na Koroškem. Lahko se ustanovi in vodi, ako ima voditelj le malo veselja in ljubezni do otrok in do svoje nebeške matere Marije. Po Mariji k Jezusu! Ako hočemo imeti dobrih, vernih in čistih mladeničev in deklet, mladeniških društev in Marijinih družb, tako moramo začeti s šolarji in jih voditi v Marijino šolo in čednostno življenje. Pravila za voditelja in za šolarje so že od knezoškofijstva odobrena in se dobijo pri župnem uradu v Št. Lipšu pri Dobrli vasi. Prositi je samo še treba za odpustke in za pridružitve (agregacije) Marijinim družbam (Canisiushaus na Dunaju). Ob tej priliki toplo priporočamo krasen otroški listič „Angelček“, ki stane na leto samo 8 Din.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Jugoslaviji se bo že drugič znižala vožnja po železnici za 10 do 20 odstotkov. Pri nas pa pojdemo s 1. jan. eno stopnjo više. — Znaprejš dohodninski davek kmetom ne bo treba več plačevati vnaprej. — Kat. duhovnikov je na celim svetu 312.002. — V oktobru se je v Avstriji zaposlilo 258 inozemcev brez rajhovcev, ki pridejo sem lahko brez kontrole. — V tuje države se je izselilo v prvih 10 mescih 3489 oseb, v oktobru jih je odšlo samo s Koroške 73. — Letošnje leto — sveto leto — je prišlo v Rim okrog enega milijona romarjev. — V overtonskem rovu južno Birminghama v državi Alabama se je vžgal pokalni plin. Doslej so ugotovili 61 mrtvecev in 5 težko ranjenih. — Kavarnar Berger na Dunaju je v vozu cestne železnice izgubil 28.500 šilingov. — Komunistični list „Rote Fahne“ je prenehal izhajati. — Francoski finančni minister je odstopil. — Društvo narodov je podaljšalo angleški mandat čez Mosul za dobo 25 let. — Število brezposelnih je naraslo 12. t. m. za 627 na 4516.

Koliko je človek vreden? Dr. C. Maye v Rochesteru je izračunal, da ni človek več vreden kot 6 francoskih frankov. Pri ocenitvi je upošteval vrednost snovi človeškega telesa. Mast normalnega človeka zadostuje za napravo sedmih kosov mila. Iz železa, ki ga ima človek, je mogoče napraviti srednjevelik žebelj. Fosforja je za 2200 vžgalic, magnezije je za nožev konico, s kalijem je mogoče oddati en strel iz otroške puške. Žvepla je toliko, da bi lahko psa rešili bolh. Sladkorja je pol kozarca. Vrednost teh snovi znaša 6 frankov.

Mesto svetnikov, ne svetnikov je Dunaj. Na Dunaju imajo 47 vrst svetnikov. Ker ni mogoče vseh nazivov prevesti v slovenščino, jih naštevamo v nemščini: 1. Arbeiterrat, 2. Archivrat, 3. Armenrat, 4. Baurat, 5. Beirat, 6. Betriebsrat, 7. Bezirksrat, 8. Börsenrat, 9. Bundesrat, 10. Ehrenrat, 11. Elternrat, 12. Finanzrat, 13. Forstrat, 14. Fürsorgerat, 15. Geistlicher Rat, 16. Gemeinderat, 17. Hofrat, 18. Inspektionsrat, 19. Kommerzialrat, 20. Konsistorialrat, 21. Landesgerichtsrat, 22. Landesrat, 23. Medizinalrat, 24. Ministerialrat, 25. Nationalrat, 26. Oberbaurat, 27. Oberforstrat, 28. Oberfinanzrat, 29. Oberlandesgerichtsrat, 30. Oberpolizeirat, 31. Oberpostrat, 32. Oberrechnungsrat, 33. Polizeirat, 34. Postrat, 35. Rechnungsrat, 36. Regierungsrat, 37. Reichsrat, 38. Sanitätsrat, 39. Sektionsrat, 40. Staatsbahnrat, 41. Staatsrat, 42. Stadtrat, 43. Stadthalterrat, 44. Soldatenrat, 45. Schülerrat, 46. Verwaltungsrat in 47. Wohnungsrat.

Okostnjak poln denarja. Pri podiranju hiše blizu Begmana so našli zazidano človeško okostje, čigar prsni koš je bil poln zlatega in srebrnega denarja. Več italijanskih učenjakov se sedaj bavi s tem tajinstvenim okostnjakom. Kakor so prišli zlatniki in srebrniki v človeško truplo in zakaj so bili v njem shranjeni, doslej še niso mogli ugotoviti.

Alkohol iz kruha. Italijanski inženjer Andrusiani je znašel aparat, ki v pekarnah ujame alkoholno vsebino pare, odhajajoče med peko. Na 100 kg moke pride 1 liter zelo močnega alkohola. Nemci so te najdbe zelo veseli, ker bo devet milijonov meterskih stotov krompirja, ki so šli doslej za proizvodnjo alkohola, ostalo za ljudsko prehrano.

Kaj nas Amerika uči? Prejšnji naš finančni minister Kienböck je bil nedavno v Ameriki. Avstrija išče tam posojil, ki bi nam pomagala celiti vojne rane. Dosti je v Ameriki že naših ljudi, od katerih se marsikaj čuje, treba pa je posebno poslušati strokovnjaka! Kienböck pravi: „Mi niti ne vemo, kako je Evropa za Ameriko že zaostala; ne samo v Združenih državah, tudi v Kanadi (ki je angleška) človek kar strmi! Ljudsko bogastvo raste od leta do leta, da od mesca do mesca, da mi nimamo pojma. In tudi Srednja in Južna Amerika se čudovito razvijata. V Kolumbiji se je minule dve leti zgradilo 8000 km železnic, vsa Avstrija jih ima samo 6000. V Evropi pa vidimo 30 držav, ki se ena proti drugi zapirajo. Prišla je nova doba, tožiti, da se je zgubila vojna, ne pomaga nič, treba je gibati se in odpirati oči. Tristo odposlancev raznih držav je bilo v Ameriki, vsi so spoznali, da je treba tudi Evropo združiti, sedanje razmere vodijo vse v pogubo. To spoznanje je že veliko vredno. Avstrija v tem vprašanju igra posebno vlogo, ker ona bolj ko drugi stremi za združenjem. Avstrijec mora povsod kazati na to gospodarsko potrebo. Ne samo gmotno, tudi duševno se Amerika razvija: veliko se stori za vzgojo, za pouk, za znanost. Na stotine je tam vseučilišč, in vsa so se ustanovila le z zasebnimi sredstvi. Za pouk se doprinašajo nečuvne žrtve. Tudi versko življenje se sijajno razvija. Evropsko kulturo si hočemo sicer ohraniti, ali modernega razvoja ne smemo prezirati. Povsod se v zadnji dobi čuti, da parlamenti izgubljajo svoj ugled, kjerkoli je bilo treba napredovati, delali so parlamenti le ovire. V takih razmerah je treba, da vlada dela dobro politiko, da se štedi in dviga gospodarstvo. Avstrija neobhodno potrebuje na dalj časa posojil, ki jih nam bo inozemstvo le dalo, ako smo zaupanja vredni. K temu lahko rečemo: Splošno se sodi, da bo treba v Evropi velikih sprememb po vzgledu Amerike, ako naj Evropa ostane, kar je bila; ako ne, moremo postati polagoma siromašna kolonija pametnejše Amerike.

Anton Martin Slomšek.

(Za 125letnico njegovega rojstva.)

(Konec.)

Kako lepo je znal navduševati svoje vernike za slovenski jezik. Znale so njegove besede, ki jih je govoril v svoji pridigi na binkošni pondeljek v Blatogradu (Mosburgu) ob Vrbskem jezeru leta 1838: „Kdor svoj materinski jezik zavrže, ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starišev; skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in zapustiti svojim mlajšim. Slovenski jezik je talent, katerega nam je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim barantali in storili veliko dobrega. Kdor svoj materinski slovenski jezik pozabi, svoj talent malopridno zakoplje; Bog bo enkrat terjati in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo potisnjeni v vnanjo, v vnanjo temo. Oj, ljubi, lepi in pošteni slovenski materinski jezik — tebe hočem kakor najdražji spomin svojih rajnih starišev hvaležno spoštovati in ohraniti; želim kakor hvaležen sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja slovenska bo. Ne bodi vas sram, da ste Slovenci; to naj bo vaša čast!“

Izmed družega omenjam le še njegove besede ob koncu njegovega življenja, ki zvenijo nekako kot Slomškova oporoka: „Velik dar božji je naš materni

jezik, s kojim Stvarnika hvalimo in govorimo o nepreštetih čudežih božjih... Ne pozabimo, da je beseda materina vseh dobrot največja dobrota, jasno ogledalo vsakega ljudstva, mila dojka vsakega nauka in izobraženja narodnega. Dokler beseda materina slovi, časti se narod in oživlja; kadar beseda materina umira, peša tudi narodna slava in moč. Kdor torej ljubi svoj narod, njemu so dragi tudi matere mili glasovi; oni so živci življenja dušnega... Prijatelji ne pozabimo, da smo Slovenci!... Vrli Slovenci, ne pozabite, da ste sini matere Slave; naj vam do drago materino blago; sveta vera in pa beseda materina! Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike!... Naj vam sveti, mladi rojaki, rodoljubnost iz naših grobov, kakor večerno solnce, ki se po hribih in dolinah ozira, katere je na svoji poti lepo obsevalo in ogrevalo ter jim dajalo novo življenje!“

Da bi koroški Slovenci nikdar ne pozabili teh besed velikega slovenskega škofa.

Celo življenje Slomška je bilo življenje dela za slovenski narod. To svoje narodno delo je vršil iz verskega nagiba. Smilil se mu je narod revežev, narod preziran. Videl ga je pred seboj kot ubogega, z ranami obdanega, zapučenega in zaničevanega Lazarja ob bogatinovih vratih. Ko je izdajal spise, knjige, zlagal pesmi, so bile po večini verske vsebine. Ker je manjkalo drugih rodoljubnih delavcev, je sam poučeval druge tovariše v slovenskem jeziku že v srednjih šolah, poučeval je slovenščino v celovškem bogoslovju, ker tudi tedanji bogoslovci in duhovniki so znali le za silo slovensko. Sam je pisal učne knjige za šole, skrbel posebno za zasebne šole, katere so po --čini vodili duhovniki — takozvane nedeljske šole. Spis „Blaže in Nežica v nedeljski šoli“ je lep spomin na te nedeljske šole. Njegova skrb je bila, dati slovenskemu ljudstvu slovenskega berila. Ker mu je pri tem načrtu vlada nasprotovala, je začel izdajati zbornik „Drobtinice“ in pozneje se je vendar uresničila njegova želja; po Slomškem prižadevanju se je ustanovila leta 1852 „Družba sv. Mohorja“, ki ima gotovo največje zasluge za razširjenje lepega berila med Slovenci.

Pa, kakor vsak slovenski rodoljub je moral iti tudi Slomšek križev pot, pot kakor jo mora še danes hoditi slovenski duhovnik na Koroškem, ki ljubi svoje ljudstvo, ki mu hoče dobro, ki ga hoče ohraniti zvestega Bogu in svojemu narodu. Hotel je izbojevati slovenskemu jeziku enakopravnost, hotel je pravice, raditega pa okusil grenko kupo smrtnega sovraštva od različnih strani. Pa to sovraštvo ga ni upognilo. Zavedal se je, da vrši le svojo dolžnost, ako se zavzema za zatiranega Lazarja — za slovenski narod. Videl je, da je pomagati revežem delo usmiljenja. Zavedal se je, da je božja volja, da tudi slovenski narod živi, se ohrani; in za ohranitev tega naroda delati, ki ni ničesar zakrivil, radi česar bi moral biti uničen, je lepo delo, je Bogu dopadljivo delo. Radi tega je ostal pri vsem preganjanju miren in odločen držec se svojega gesla: Naj govorijo ljudje kar hočejo, a mi delajmo, kar je prav... V pravici je naša prihodnost in naša zmaga. Brez omahovanja in dvomov je šel za svojimi cilji, ki jih je imel jasno pred očmi in od svoje začrtane poti pa ga nobena stvar ni mogla odvrti. Ob pogledu na škofa Slomška in ob študiranju in premišljevanju njegovega življenja in delovanja boš našel tudi ti preganjani slovenski koroški duhovnik pravo pot, kako pomagati svojemu ljudstvu, ne da bi škodoval drugim, ne da bi imel pomisleke, če je tako v korist verskemu življenju. Slomšek je bil v prvi vrsti duhovnik in škof in ravno radi tega, ker je bil duhovnik, je bil velik morda največji slovenski rodoljub. Domoljubnim bojevnikom je Slomšek vzor, da naj gredo, ako hočejo žeti sadove, z večnimi načeli, z jasnimi cilji, z določenimi načrti na delo za pravice našega naroda. Potem so jim sadovi zagotovljeni. Tako je delal naš prvoboritelj Anton Martin Slomšek. In Slomšku se imamo zahvaliti, da se slovenska narodna meja ni pomaknila še bolj proti jugu. Slomšku se imamo zahvaliti, da je slovenski narod eden najprobujenejših slovanskih narodov. Slomšku se je v veliki meri tudi zahvaliti, da na Koroškem še žive Slovenci. Da bi bil Slomšek tudi v nebesih naš priprošnik, kakor je bil na zemlji naš zaščitnik!

In ti slovensko ljudstvo se danes s ponosom spominja svojega velikega sina, dobrega prijatelja in voditelja. In kakor ga je ob njega življenju ravno priprosto ljudstvo rado poslušalo in z vso ljubeznijo viselo na njem, kakor so se naši predniki držali Slomškovih nauk, tako ga spoštuj in ljubi tudi ti. Držite se Slomškovih nauk, ki so zgoraj zapisani. Uresničujte Slomškove besede: „Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne omike.“

Koroški Slomškar.

Za tiskovni sklad so darovali: Dr. Lujo Koser, Celovec, 2,70; ekspedicija s severnega tečaja se je ogrevala pri Rušu v Samožni vasi in pri godovanju nabrala 16 Š; pridne „čebelice“ nabrale skupno za božično prilogo 186,50 šilingov. Darovalcem najlepša hvala.

Tovarniška zaloga usnja

Julijus Blass

Celovec, Novi trg štev. 4

Ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Veliko denarja si prihranite

ako kupite za bližajočo se zimo

trajce, spodnje hlače in kratke nogavice

kakor lepo in mehko volno znamke „GELBSCHIED“ dalje

hlače za štrapačiranje pri K. SIUTZ na Bistrici štev. 57

Okraski za božična drevesca

1 karton po 35 komadov samo 11.40

Proda ali zamenja se posestvo

Obsega nad 18 ha lepega gozda, nad 3 ha njiv in travnikov ter paše na planinah za 10 goved. Raznatega servitutne pravice na stelo, pašo in les. Lastni vodovod in mlin. Proda se z živim in mrtvim inventarjem ali brez njega. Zamenja se tudi za primerno posestvo v Jugoslaviji. Vse druge pove:

France Grafenauer, posestnik v Mostah
pošta: Egg bei Hermagor, Zilska dolina.
159

Cementni strešni

žlebnjak

najnovejšega sistema

izdeluje doma in izven doma

JOSIP WUTEJ

v Gluhem lesu, pošta: St. Veit im Jauntale.
157

Lepa kmetija

169

v hribih, 1/4 ure od Sv. Mesta, v obsegu 87 joh, z žago in mlinom

se ugodno proda.

Več pove: občina Žvabek, pošta Pliberk-Bleiburg.

SLOVENC!

Pomnite, da smo bili mi prvi na Koroškem